

POSTANOWIENIE

15 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 15 kwietnia 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa B.B.

przeciwko I.T.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej I.T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z 9 września 2025 r., VII Ca 456/25,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia pozwanej odpisu niniejszego postanowienia, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

[dr]

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem

skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego co do przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwana wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z tego, że sąd drugiej instancji uznał pozwaną za współodpowiedzialną za niedojście do skutku umowy przyrzeczonej. W ocenie skarżącej sąd drugiej instancji nieprawidłowo przyjął, że gotowość do spełnienia świadczenia w innym terminie, a więc na innych warunkach niż pierwotnie uzgodnione, nie oznacza, że jest ona zwolniona z odpowiedzialności za niewykonanie umowy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia.

Uzasadnienie wniosku oparte na tej przesłance wymaga przedstawienia argumentacji prawnej zmierzającej do wykazania kwalifikowanego naruszenia powołanych w skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z 5 października 2007 r., III CSK 216/07 i z 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11). Uzasadnienie wniosku nie może sprowadzać się do powtórzenia, choćby w zmodyfikowanej formie, uzasadnienia podstaw kasacyjnych, jak również być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności.

Zgodnie z art. 394 § 3 k.c. w razie rozwiązania umowy, której wykonanie zabezpieczone zostało przez wręczenie i przyjęcie zadatku, zadatek powinien być zwrócony, a obowiązek zapłaty sumy dwukrotnie wyższej odpada. To samo dotyczy wypadku, gdy niewykonanie umowy nastąpiło wskutek okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności albo za które ponoszą odpowiedzialność obie strony. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, do przyjęcia jako podstawy orzeczenia art. 394 § 3 k.c. dochodzi wtedy, gdy nie potwierdzą się tezy powoda o tym, że wyłącznie druga strona jest odpowiedzialna za niedojście umowy przyrzeczonej do skutku, gdy postępowanie dowodowe prowadzi do ustalenia, że przyczyny niedojścia umowy do skutku leżą po obu stronach. Obowiązek zapłaty sumy dwukrotnie wyższej odpada, gdy niewykonanie umowy nastąpiło wskutek okoliczności, za które ponoszą odpowiedzialność obie strony lub żadna ze stron (zob. wyrok Sąd Najwyższy z 3 grudnia 2021 r., V CSKP 165/21).

Zarzuty skarżącej nie uwzględniają dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych lub stanowią wprost polemikę z nimi, chociaż ustawodawca wyłączył możliwość oparcia skargi na zarzutach dotyczących błędów w ustaleniach faktycznych lub ocenie dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.) i przyjął, że Sąd Najwyższy dokonanyymi ustaleniami byłby związany przy rozpoznawaniu sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego orzeczenia nie potwierdza tezy skarżącej o oczywistej zasadności skargi. Analiza uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia nie wskazuje na istnienie takich jego uchybień konstrukcyjnych, które uniemożliwiałyby jednoznaczne określenie podstawy faktycznej sprawy i zweryfikowanie oceny prawnej przyjętej przez Sąd Okręgowy. Sąd drugiej instancji ustalił, że pozwana nie stawiała się do aktu, podczas gdy powód był gotowy do zawarcia umowy. Gotowość pozwanej do spełnienia świadczenia w innym terminie nie oznacza, że jest ona zwolniona z odpowiedzialności za niewykonanie umowy w tym jej brzmieniu, który został pierwotnie ustalony i ją także obowiązywał. Akceptując ten termin, pozwana powinna była liczyć się z koniecznością uzyskania zaświadczeń, które będzie musiała przedstawić u notariusza, a to, że ich nie

uzyskała na czas jest okolicznością obciążającą pozwaną, nawet jeśli ta przyczyna pozostaje w związku z pracą urzędów, do których wystąpiła ona o konieczne zaświadczenia.

Sąd drugiej instancji uznał, że obie strony ponoszą odpowiedzialność za niezawarcie umowy przyrzeczonej przenoszącej własność nieruchomości, a ustawa nie wymagała, by oceniał stopień ich odpowiedzialności za wystąpienie tego skutku. Obowiązek zwrotu przyjętego zadatku przez pozwaną nie jest zależny od tego, czy jej odpowiedzialność za okoliczności, z powodu których nie doszło do zawarcia umowy przyrzeczonej była wyższa niż odpowiedzialność powoda, czy też niższa, a nawet minimalna. Skutkiem powyższego było przyjęcie, że obie strony powinny sobie zwrócić świadczenia przyjęte w procesie dojścia do zwarcia umowy w oparciu o art. 394 § 3 k.c., a więc pozwana została zobowiązana do zwrotu na rzecz powoda wpłaconego przez niego zadatku w wysokości 50.000 zł. Taka ocena prawna okoliczności ustalonych w sprawie nie jest oczywiście wadliwa.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1935), orzeczono jak w postanowieniu.

Marta Romańska

[dr]

[SOP]